

Kirkelig fellestråd i Oslo

Dato: 19.10.2017
Saksnummer: 2017/00/RW

Sak FR 16/17 Gravferdsforvaltningen i Oslo kommune - Videreføring av avtale

Saken om gravferdsforvaltning i Oslo kommune, har vært en prosess på nær seks år mellom Oslo kommune og KfiO. Sakens kjerne har handlet om hvem som skal ha hvilket ansvar for gravferdsdriften i Oslo. I utgangspunktet ønsket et enstemmig bystyre at kommunen skulle overta både drift og forvaltning, mens KfiO i enstemmig vedtak også ønsket tilsvarende å overta begge deler.

Rent praktisk har den nåværende avtalen blitt forlenget for korte perioder frem til nå i påvente av en endelig konklusjon. KfiO har de siste årene akseptert at denne ordningen videreføres, men at avtalen burde tydeliggjøres på flere punkter. Kommunen har vært med på samtaler, men har hver gang endt med å ville ha de samme formuleringer som er brukt i dagens avtale. Dette til tross for at begge parter ikke er helt tilfreds med avtalen.

Denne saken konkluderer med at KfiO motvillig aksepterer å videreføre dagens avtaletekst.

Det oppfattes lite tjenlig å fortsette samtalen når det ikke registreres endringsvilje. Det understrekes samtidig at avtalen har fungert i det praktiske mellom Gravferdsetaten og KfiO.

Gravplassene er soknets eiendom, jfr. gravferdslovens § 1.

I Oslo ivaretar Gravferdsetaten gravferdsdriften etter en tjenesteytelsesavtale med KfiO, i henhold til kirkelovens § 15, 4 ledd. Slik avtale mellom KfiO og Oslo kommune ble første gang inngått i 1998. KfiO har også utredet mulighetene for å overta en større del av driftsoppgavene selv, som en del av saksbehandlingen til våre folkevalgte.

Det praktiske samarbeidet mellom KfiO som forvalter og gravferdsetaten som utførende driftsetat har fungert godt. Men ordningen har medført og vil fortsatt medføre at begge parter utfører dels samme type arbeid på felles arealer. Siden 2001 har det vært Oslo kommunes uttalte hensikt å overta kirkens forvaltningsansvar. En slik omfattende ansvars- myndighetsoverføring vil gjøre kirkens eierskap til anslagsvis 2000 dekar i Oslo svært illusorisk.

Kirkevergen har høsten 2016 og våren 2017 utarbeidet et nytt forslag til avtale med Oslo kommune, med intensjon om å forbedre og klargjøre enkelte punkter i avtalen fra 2012. Kirkevergen ville særlig presisere kirkens **forvaltningsansvar og eierbeføyelser** etter kirkelovens bestemmelser. Det har vært flere møter med kommunen om avtaleutkastet, uten at dette har medført noen enighet om ny avtaletekst.

I september 2015 mottok byrådsavdelingen et brev fra Kulturdepartementet om dagens ordning og avtale. Brevet ble sendt etter at daværende kulturbyråd Hallstein Bjercke hadde et møte med kulturministeren om saken, ettersom kommunen og KfiO ikke kom frem til en løsning.

Departementet fastslår følgende:

«I dag er ordningen i Oslo at kommunen har overtatt hele driften av gravferdsvirksomheten etter tjenesteytingsavtale med kirkelig fellesråd. Det er altså den kommunale gravferdsetaten som står for drift av gravplassene. Generelt gjelder at grensen mellom driftsoppgaver i henhold til en tjenesteytingsavtale og utøvelse av formell forvaltningsmyndighet noen ganger kan være uklar. For eksempel kan innkreving av festeavgift for en grav både sees på som kommunal tjenesteyting og som utøvelse av forvaltningsmyndighet. På samme måte kan tilvising av grav på gravplassen være et eksempel på en handling med forvaltningspreg. Departementets vurdering er likevel at ordningen i Oslo klart er innenfor lovgivningens rammer.»

Departementet stadfester med ordningen er «klart er innenfor lovens rammer» - altså at avtalen er lovlig og i henhold til Kirkelovens bestemmelser. I dette ligger også et handlingsrom for ønskede endringer i en ny avtale som klargjør ansvar/oppgavedelingen mellom forvalter og drifter av gravlundene.

Oslo kommune har anført at byrådet kun har fullmakt til å inngå ny langvarig avtale med KfIO basert på dagens ordning, jfr. bystyresak 371/2015. Byrådet tolker dette mandatet innskrenkende og legger til grunn at en hver endring i avtaleteksten ikke kan aksepteres.

For å sikre det kirkelige eierskapet til gravlundene for fremtiden er det bevisst valgt en tjenesteytingsavtale etter kirkelovens bestemmelser, og ikke mer omfattende myndighetsoverføring etter gravferdslovens bestemmelser.

Veien videre kan fortone seg noe uklar. Det var forventet at departementet ville foreslå større endringer i dagens ordning. Det kom ikke. I forslaget til ny lov om tros- og livssynssamfunn (sept. 2017) står det:

«Av kapittel 22 framgår at departementet ikke foreslår endringer i dagens lovbestemmelser om at kirken lokalt (soknene) har ansvaret for gravplassforvaltningen. Imidlertid foreslås det at fylkesmannen kan treffe vedtak om overføring av ansvaret til kommunen om kommunen ønsker det. I slike tilfeller vil det oppstå administrative og økonomiske konsekvenser, både for kirken og kommunen, som i hvert enkelt tilfelle må utredes i sammenheng med overføringen.»

Forslaget er på høring. Det vil ta tid før en eventuell endring kan bli en realitet.

Hovedkomiteen har drøftet saken en rekke ganger og har konkludert med å akseptere videreføring av dagens avtale.

Kirkevergens forslag til vedtak:

1. Ny tjenesteytingsavtale lik den vi har nå, inngås mellom Oslo kommune og Kirkelig fellesråd i Oslo
2. Avtalen inngås for en periode på 10 år
3. Kirkelig Fellesråd i Oslo bevisstgjør seg sin posisjon med forvaltningsansvaret, så langt kommunen vil akseptere det

Robert Wright
Kirkeverge